

Bydgoszcz, 30 stycznia 2026 r.

dr hab. Jan Romanowski, prof. AMFN

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

Recenzja pracy pana Pawła Wajraka pt. „August Fryderyk Duranowski - *Koncert skrzypcowy A-dur*. Opracowanie partii solowej wraz z kadencją własnego autorstwa oraz opracowanie wyciągu fortepianowego.” sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora sztuk muzycznych.

Zleceniodawca recenzji

Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, uchwała Nr 72/2025 z dnia 27 października 2025

Do nadesłanego pisma zlecającego mi sporządzenie recenzji, została dołączona praca doktorska w formie dzieła artystycznego wraz z opisem.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pana Pawła Wajraka pt. „August Fryderyk Duranowski - *Koncert skrzypcowy A-dur*. Opracowanie partii solowej wraz z kadencją własnego autorstwa oraz opracowanie wyciągu fortepianowego.” składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na płycie CD oraz z dysertacji będącej jego opisem.

Nagranie zostało zrealizowane w Sali Koncertowej Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie w dniu 21.08.2025 roku.

Odpowiedzialną za reżyserię dźwięku, edycję i mastering była Karolina Stasiowska.

Płyta zawiera:

Koncert skrzypcowy A-dur Augusta Fryderyka Duranowskiego w wersji na skrzypce i fortepian.

1. Allegro spiritoso
2. Andante
3. Rondo

Wykonawcy:

Piotr Wajrak - skrzypce

Sławomir Cierpik - fortepian

Na uwagę zasługuje fakt, iż prezentowane dzieło nie jest popularne w literaturze skrzypcowej. Materiał nagrany jest profesjonalnie. Doktorant wraz z partnerem towarzyszącym na fortepianie w sposób spójny realizuje wizję artystyczną.

Grę skrzypka charakteryzuje bardzo dobra intonacja. Brzmienie jest głębokie i bogate w alikwoty. Jakość emisji dźwięku pod pełną kontrolą, co pozwala na zaprezentowanie szerokiej gamy dynamicznej - od soczystego *forte* po miękkie, aksamitne *piano*.

Partia solowa koncertu naszpikowana jest trudnymi i niewygodnymi układami w wysokich rejestrach, z którymi solista doskonale sobie radzi.

Skrzypek z powodzeniem prezentuje kadencję własnego autorstwa, co wzbogaca wartość zarówno nagrania, jak i stanowi integralny związek z częścią opisową.

Dzieło artystyczne przyjmuję.

Opis dzieła artystycznego stanowi integralną część zarejestrowanych na płycie CD nagrań. Pan Paweł Wajrak w trzech rozdziałach podejmuje temat: „August Fryderyk Duranowski - *Koncert skrzypcowy A-dur*. Opracowanie partii solowej wraz z kadencją własnego autorstwa oraz opracowanie wyciągu fortepianowego.” Do pracy dołączone są aneksy zawierające materiał nutowy: autorska kadencja skrzypcowa oraz wyciąg fortepianowy.

W temacie pracy nie podano (obok tonacji) opisu dzieła. Nie wpływa to jednak na część merytoryczną podjętego zagadnienia.

W rozdziale pierwszym przybliżona została sylwetka Augusta Fryderyka Duranowskiego, krótko omówiona geneza koncertu skrzypcowego oraz przybliżona funkcja i znaczenie wyciągu fortepianowego w ujęciu historycznym. Odczuwam pewien niedosyt w opisie sylwetki samego kompozytora, którą można byłoby szerzej omówić.

Rozdział drugi zawiera analizę formalną dzieła. Autor w zwięzły sposób koncentruje się na idiomatyce skrzypcowej oraz autorskim opracowaniu partii solowej. Szczegółowy i rzetelny opis bazujący na konkretnych przykładach stanowi ważny aspekt w kontekście edukacyjnym.

W dalszej części tego rozdziału doktorant opisuje założenia estetyczne i analizuje proces twórczy związany z autorską kadencją. Poddaje częściowej analizie i w zrozumiałej formule tłumaczy odniesienia do konkretnych fragmentów koncertu.

Ważna część rozdziału drugiego to opracowanie wyciągu fortepianowego na bazie partytury orkiestrowej. Opatrzony licznymi przykładami podrozdział ukazuje proces tworzenia wyciągu oraz wskazuje na jego kluczowe elementy.

Rozdział trzeci skupia się na analizie problemów, jakie dostrzega autor w partii solowej. Ważnym elementem staje się oczywisty potencjał edukacyjny utworu, co sprawia, że cały materiał nabiera praktycznego charakteru.

Praca nie budzi zastrzeżeń edycyjnych i formalnych. Napisana poprawnym i zrozumiałym językiem. Prawidłowo dobrana bibliografia wzbudza zaufanie w kontekście rzetelnie opracowanych materiałów.

Autor podejmując próbę stworzenia kadencji, wykazuje się najwyższą dojrzałością muzyczną. Wyobraźnia z jaką prezentuje swoje pomysły to suma doświadczeń przeżytych jako koncertujący muzyk, znający doskonale charakter epoki, w jakiej osadzony jest stylistycznie koncert.

Podjęcie próby stworzenia wyciągu fortepianowego do dzieła, jakim jest *Koncert* Duranowskiego to w mojej ocenie krok milowy w popularyzacji dzieł polskich kompozytorów. Mimo, iż partia solowa wymaga od skrzypka najwyższych umiejętności wykonawczych to możliwość pracy nad dziełem z pianistą realizującym partię orkiestry jest bezcenna. Tylko taka forma umożliwi wprowadzenie dzieła (wciąż mało znanego kompozytora jakim jest Duranowski) ponownie na afisze programów koncertowych. Zaawansowani uczniowie na ostatnim etapie edukacji oraz wybijający się studenci mają od teraz możliwość pracy i doskonalenia swojego warsztatu skrzypcowego bazując na kolejnym wybitnym dziele.

Dołączony wyciąg fortepianowy stanowi o wszechstronnych umiejętnościach doktoranta. Stworzenie materiałów dla pianisty wymaga od autora znajomości specyfiki instrumentu jakim jest fortepian. Próba kompilacji zawartych w partyturze niuansów do poziomu partii fortepianu to efekt doskonałej znajomości materiału. W edycji nutowej zabrakło w moim odczuciu często

stosowanych przez pianistów skrótów, które umiejętnie zastosowane pozwalają ograniczyć obfite tutti orkiestrowe.

Wyrażam głęboką nadzieję, iż trud stworzenia prezentowanych przez doktoranta materiałów przyniesie rezultat w postaci ich wydania i szerokiej dystrybucji w celu szerzenia polskiej literatury skrzypcowej.

Opis dzieła może stanowić podstawę do pogłębiania wiedzy i dalszych wnikliwych badań nad postacią Augusta Fryderyka Duranowskiego i jego utworami. Jako skrzypek-wirtuoz dorównywał najwybitniejszym twórcom swojej epoki. Źródła historyczne potwierdzają, że był on inspiracją dla Niccolò Paganiniego, w którego utworach można odnaleźć cechy techniki skrzypcowej polskiego mistrza.

Opis dzieła artystycznego przyjmuję.

Konkluzja

Po wnikliwej analizie pracy doktorskiej pana Pawła Wajraka, na którą składają się dzieło artystyczne w formie nagranej płyty CD oraz pracy pisemnej, będącej opisem dzieła artystycznego, stwierdzam, że przedstawiona praca doktorska spełnia wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.)

